

WIEELS WIEELS WIEELS WIEELS WIEELS WIEELS WIEELS WIEELS WIEELS WIEELS

Call me gravity

Pedagogisch dossier (NL)

12_06_20_09

Samenvatting

1. Introductie
2. Uw bezoek voorbereiden
3. Thema's
4. Focus op enkele werken
5. Praktische informatie

Introductie tot de tentoonstelling

De thematische tentoonstelling *Call me gravity* brengt werken samen van zes kunstenaars (Dora Budor, Niloufar Emamifar, Annaïk Lou Pitteloud, Georgia Sagri, Gianna Surangkanjanjai en Sung Tieu) die schuld onderzoeken voorbij haar louter economische betekenis. Schuld wordt vaak voorgesteld als iets vanzelfsprekends. Een moreel discours stelt dat men “de schulden moet terugbetalen”, waardoor schuld een regel is die weinig ter discussie wordt gesteld, terwijl de mechanismen erachter vaak onzichtbaar blijven. Toch treft schuld niet iedereen op dezelfde manier: vooral mensen in kwetsbare posities dragen er de gevolgen van. Schuld is geen neutraal of eenvoudig begrip, maar hangt samen met politieke, sociale, historische, ruimtelijke en emotionele verhoudingen.

Naast haar economische dimensie als belofte tot terugbetaling krijgt schuld concreet vorm in de proliferatie van kredietsystemen. Tegelijk werkt ze ook op minder zichtbare manieren door: in wat zich niet laat meten, wat buiten de officiële berekening valt of niet wordt erkend. Via sculpturen, video's, installaties en performances richt *Call me gravity* de aandacht op aspecten van schuld die vaak buiten dominante economische verhalen blijven: haar koloniale geschiedenis, haar ongelijk verdeelde gevolgen, maar ook de manieren waarop bepaalde vormen van arbeid en zorg structureel onzichtbaar worden gemaakt, ondanks hun fundamentele rol in het in stand houden van het systeem.

De werken vestigen bijzondere aandacht op wat doorgaans buiten beeld blijft of als overbodig en overbodig wordt beschouwd. Tegelijk wordt de geleidelijke afbouw van de publieke sfeer en van de infrastructuren die haar mogelijk maken onder de loep genomen, en hoe die steeds sterker worden onderworpen aan de logica van het kapitaal. De tentoonstelling opent een ruimte voor een kritische reflectie over de relatie tussen economie, macht, afhankelijkheid en verantwoordelijkheid.

Uw bezoek voorbereiden

Enkele vragen om de nieuwsgierigheid van de leerlingen te prikkelen:

Voor kleuters en het lager onderwijs:

- Heb je ooit iets van iemand geleend? Moest je daarna iets teruggeven?
- Als iemand je helpt, heb je dan het gevoel dat je iets moet terugdoen? Waarom wel of niet?
- Is het altijd gemakkelijk om terug te geven wat je hebt geleend?
- Welke dingen kun je eigenlijk meten: tijd, lengte, gewicht, geld... of wat nog?
- Kun je vriendschap, vermoeidheid of hulp van iemand meten? Waarom wel of niet?
- Wie doet er op school of thuis werk dat nuttig is, maar niet opvallend is?
- Kun je denken aan werk dat weinig zichtbaar is, maar wel heel belangrijk is?
- Wat helpt jou om tot rust te komen of je beter te voelen?
- Waarom is het belangrijk om voor anderen te zorgen?
- Vind je dat zorgen voor iemand ook werk is? Waarom?

Voor het middelbaar:

- Lijkt de uitspraak “je moet je schulden afbetalen” jou in alle situaties correct? Waarom wel of niet?
- Kan een schuld onrechtvaardig zijn, geërfd of opgelegd?
- Kan je in het krijt staan bij een persoon, of zelfs een samenleving, een geschiedenis, een plaats of een vorige generatie?
- Zijn meetinstrumenten, zoals een meetlat, volgens jou neutraal? Waarom wel of niet?
- Wie beslist wat in een samenleving wordt gemeten, geteld of erkend?
- Welke sociale of aspecten van de samenleving zijn heel zichtbaar in de media? En welke blijven meer in de schaduw?
- Waarom krijgen sommige essentiële vormen van werk, zoals zorg, schoonmaak, onthaal, administratie of huishoudelijk werk, vaak zo weinig erkenning?
- Toont een beeld, een archiefstuk of een persartikel altijd de volledige werkelijkheid van een gebeurtenis?
- Hoe kan een economische beperking een impact hebben op een menselijk lichaam?
- Kunnen we het lichaam zien als een plek waar sociale ongelijkheden zichtbaar worden?
- Heeft een samenleving een schuld tegenover de mensen die ze draaiende houden zonder daarvoor erkenning te krijgen?
- Waarvoor zijn we collectief verantwoordelijk, ook als het ons niet rechtstreeks raakt?

Thema's

1. De wereld meten

De tentoonstelling onderzoekt hoe we de wereld meten, of het nu gaat om tijd, ruimte of economie, en toont dat die **meetsystemen nooit neutraal zijn**. Meten is niet alleen een manier om de werkelijkheid te beschrijven, maar ook om die werkelijkheid vorm te geven, normen vast te leggen en machtsverhoudingen te organiseren. Zo bepaalt meten mee hoe middelen worden verdeeld, hoe grenzen worden getrokken en hoe levens worden gewaardeerd.

In *The Ruling: The Banque de l'Indochine's Profits* maakt Sung Tieu deze politieke dimensie van meten zichtbaar vanuit een koloniale context. Ze legt twee eenhedenstelsels naast elkaar die in Indochina werden gebruikt toont zo een klein maar betekenisvol verschil. Het verschil tussen beiden heeft concrete gevolgen: het beïnvloedt hoe er wordt geteld, hoe land wordt verdeeld, hoe belastingen worden geheven en hoe lonen worden berekend, vaak in het voordeel van de koloniale macht. Meten wordt een instrument dat voor sommigen winst oplevert en voor anderen schuld creëert.

Met *Manduria* en *The wolves* vertrekt Niloufar Emamifar vanuit een ander perspectief. Ze toont fragmenten van wegen die wel bestaan maar ontbreken in de officiële registers en dus niet op de kaart staan. Daarmee toont ze dat wat niet wordt gemeten of in kaart gebracht vaak ook buiten erkenning valt. Tegelijk nodigen haar werken uit om na te denken over de rol van het kadaster in het zichtbaar maken, toe-eigenen en privatiseren van territorium.

Thema's

2. Het zichtbare en het onzichtbare

De tentoonstelling onderzoekt **hoe schuld een regime van selectieve zichtbaarheid organiseert**: ze maakt bepaalde realiteiten helder leesbaar, meetbaar en uitlegbaar, terwijl andere naar de achtergrond verdwijnen. Schuld is daarbij niet alleen een financieel mechanisme, maar structureert ook sociale en historische hiërarchieën. Ze bepaalt welke levens, welke vormen van werk en welke territoria worden meegeteld, en welke onzichtbaar blijven. Via verschillende benaderingen bevragen de werken in de tentoonstelling deze mechanismen van verschijnen en verdwijnen. Ze tonen dat wat we niet zien niet buiten het systeem staat, maar net mee de voorwaarden vormt voor zijn werking.

Met *Inner Vampire* richt Dora Budor zich op de aantrekkingskracht van beelden en technologieën. Ze heractiveert fragmenten uit de film *L'Argent* van Marcel L'Herbier, en toont hoe representaties van financieel kapitaal kunnen fascineren, terwijl ze de onderliggende logica's ervan minder leesbaar maken en zo bijdragen aan hun normalisering.

In *Events* herwerkt Annaïk Lou Pitteloud herwerkt in *Events* voorpagina's uit kranten over verschillende economische crisissen. Daarmee legt ze bloot hoe gebeurtenissen rond schuld selectief worden geframed, benoemd en zichtbaar worden gemaakt, terwijl de concrete gevolgen voor mensen vaak buiten beeld blijven.

Thema's

3. Wanneer schuld op het lichaam weegt

Schuld is niet alleen een abstract financieel systeem. Ze bepaalt ook hoe arbeid, beweging en afhankelijkheid georganiseerd worden, en laat zijn sporen na op het dagelijkse leven en op lichamen. Lichamen worden ingezet, verplaatst en gecontroleerd, en soms daarna soms zelfs overbodig gezien of aan hun lot overgelaten. Zo worden ze plekken waar sociale en economische spanningen zichtbaar worden.

In *Rest in Power* (2022) illustreert Sung Tieu dit aan de hand van objecten die weden geproduceerd door Vietnamese arbeiders die naar Oost-Duitsland werden gestuurd om in te spelen op de vraag naar arbeidskrachten. Hun arbeid is niet zichtbaar in het eindproduct. Wanneer hun economische inzetbaarheid afneemt, worden deze mensen opnieuw verplaatst, uitgewezen of zonder begeleiding achtergelaten. Het werk legt zo een logica van tijdelijke uitbuiting bloot, waarbij mensen in het systeem worden opgenomen zolang ze nuttig zijn, en daarna worden afgestoten.

Het werk van Georgia Sagri zet deze reflectie voort door zich te richten op lichamelijke toestanden die verbonden zijn met sociale reproductie, zoals vermoeidheid, zorg en herstel. Door deze vaak onzichtbare dimensies van het dagelijkse leven zichtbaar te maken, toont ze dat lichamen niet alleen arbeidskrachten zijn, maar ook lichamen die zorg, ondersteuning en herstel nodig hebben om te kunnen blijven functioneren in een systeem dat van hen afhankelijk is en hen tegelijk onderwaardert.

Focus op enkele werken

Niloufar Emamifar

The wolves, 2025
Polyurethaanhars, aarde, asfalt, stof
380 x 47 x 3.5 cm

Manduria, 2025
Polyurethaanhars, aarde, asfalt, stof, glas
272 x 137 x 5.5 cm

The wolves en *Manduria* zijn afgietsels van delen van straten in Apulië. Deze fragmenten van territorium bevinden zich in grijze zones: ze worden wel dagelijks gebruikt, maar zijn niet opgenomen in het kadaster en vallen daardoor buiten de klassieke juridische categorieën. Het zijn plekken die niet volledig publiek zijn, maar ook niet echt privé. Door ze om te zetten in sculpturen maakt Niloufar Emamifar deze ruimtes die “buiten het kader” vallen zichtbaar en be vraagt ze hoe het recht de territoriale werkelijkheid mee vormgeeft.

Haar werk benadrukt het geconstrueerde, en vaak arbitraire, karakter van eigendomsbegrippen. Het toont dat wat een ruimte als “eigendom” doet bestaan, evenzeer voortkomt uit juridische afspraken en ficties als uit een materiële realiteit. Deze afdrukken suggereren ook een andere verhouding tot plaats, gebaseerd op verbondenheid, in tegenstelling tot administratieve registraties die vooral gericht zijn op controle, privatisering en exploitatie.

Focus op enkele werken

Sung Tieu

The Ruling: The Banque de l'Indochine's Profits, 1875-1939, 2025

Meetlatten van 47 cm en 40 cm, twee verschillende houtsoorten, gegraveerd, gevernist, met dragers.
4,35 × 1504 (= 32 × 47 cm) × 2,35 cm

Kunstenares Sung Tieu onderzoekt hoe systemen die op het eerste gezicht neutraal lijken, zoals meeteenheden, in werkelijkheid vormen van dominantie kunnen zijn. Ze werd geboren in Vietnam en groeide later op in Duitsland. In haar werk verweeft ze historisch onderzoek met persoonlijke geschiedenis en behandelt ze thema's als kolonisatie, migratie en economie.

Haar installatie *The Ruling* vertrekt vanuit een gebeurtenis uit de Franse koloniale geschiedenis in Indochina. Aan het einde van de negentiende eeuw paste het koloniale bestuur een lokale meeteenheid, de *xích*, aan. Die aanpassing werd voorgesteld als een technische ingreep om metingen te standaardiseren. Op het eerste gezicht leek het om een kleine en zuiver praktische verandering te gaan. Toch had ze grote gevolgen: ze bepaalde hoe land werd gemeten, hoe belastingen werden berekend en hoe arbeiders werden betaald. De verandering werkte vooral in het voordeel van de koloniale macht. In het werk legt Sung Tieu twee meetssystemen naast elkaar met houten linialen van verschillende lengtes. Zo maakt ze zichtbaar hoe een klein verschil grote ongelijkheden kan produceren. De installatie laat zien dat meet- en rekensystemen niet neutraal zijn, maar ook kunnen worden ingezet om macht en ongelijkheid te organiseren.

Focus op enkele werken

Dora Boudor

Inner Vampire, 2025

Kartonnen doos, Fresnel lens, draagbare monitor, elektronische componenten.
28.5 x 37 x 32 cm

Dora Budor onderzoekt hoe beelden onze kijk op de wereld vormgeven en hoe ze verbonden zijn met de economische systemen die onze samenleving structureren. Haar werk onderzoekt hoe bepaalde krachten zoals geld en kapitalisme overal aanwezig zijn, maar tegelijk moeilijk rechtstreeks te vatten of te zien zijn.

In *Inner Vampire* toont de kunstenaar fragmenten uit de film *L'Argent* (1928) van Marcel L'Herbier, gemaakt kort voor de beurscrash van 1929. De film wordt gepresenteerd op een structuur opgebouwd uit champagnekisten en roept een fascinatie op voor rijkdom, financiële speculatie en luxe. Door deze beelden te combineren met objecten uit de consumptiecultuur benadrukt Dora Budor de aantrekkingskracht van beelden en hun rol in de circulatie van verlangens, waarden en geld. Het werk nodigt uit om na te denken over hoe beelden ons begrip van economie mee vormgeven en hoe ze vandaag nog steeds ons gedrag en onze verbeelding beïnvloeden.

Focus op enkele werken

Annaïk Lou Pitteloud

Events

1. *Underplay the Issue: Argentina's Great Depression*
2. *Blame the Enemy: Debt Crisis in the Global South*
3. *Give It a Name: Subprime Crisis*
4. *Assess the Financial Damage: Greek Sovereign Debt Crisis*
5. *Estimate the Human Toll: COVID-19 Stock Market Crash*
6. *Offer the Solution: Ghana's Public Debt Crisis*
7. *Repeat: U.S. Treasury Debt*

2026

Kopieën van voorpagina's van The New York Times (6 februari 1998 / 28 maart 2023 / 18 december 2007 / 28 april 2010 / 2 april 2020 / 20 september 2023 / 26 november 2025), verf op glas, zeven kaders van elk 70 x 50 cm

Geproduceerd voor WIELS; courtesy van de kunstenaar.

Annaïk Lou Pitteloud presenteert met *Events* een reeks van zeven werken die gebaseerd zijn op voorpagina's van *The New York Times*. Die selecteerde ze uit het archief om een kritische lezing te ontwikkelen van economische schuldencrises.

De kunstenaar richt zich op economische crises rond schuld en op de manier waarop die in de media worden verteld. Ze geeft weer hoe crises geen geïsoleerde gebeurtenissen zijn, maar zich herhalen volgens gelijkaardige patronen. Schuld verschijnt als een systeem dat ook wordt gevormd door taal en beelden in de media. Elke pagina wordt bewerkt met inktsporen die de aandacht richten op bepaalde passages in de tekst. Deze eenvoudige ingrepen maken duidelijk dat informatie nooit neutraal is en dat sommige aspecten worden uitgelicht terwijl andere, zoals de menselijke en sociale gevolgen, naar de achtergrond verdwijnen.

Focus op enkele werken

Georgia Sagri

Gone Gone Beyond, 2025
Stof, polyester, luchtpomp, spankabels
4,9 × 2,7 × 2,7 m

Georgia Sagri onderzoekt de verbanden tussen het lichaam, arbeid en economie. Ze toont dat het kapitalisme ook steunt op wat sociale reproductie wordt genoemd: essentiële activiteiten zoals zorg, onderhoud, rust en steun voor anderen, die vaak onzichtbaar of weinig erkend blijven maar er wel voor zorgen dat samenlevingen blijven functioneren.

In *Gone Gone Beyond* krijgt deze gedachte vorm via een opblaasbare sculptuur in dialoog met een installatie die doet denken aan een bed en kussens, waarin een performance plaatsvindt. Deze elementen verwijzen naar ruimtes van rust, herstel en zorg. Het werk maakt zichtbaar wat vaak buiten beeld blijft: de arbeid achter ademhaling en sociale reproductie. Het toont dat lichamen niet alleen productieve krachten zijn, maar ook lichamen die herstel, ondersteuning en zorg nodig hebben om te kunnen blijven functioneren in een economisch systeem dat op hen steunt maar hen tegelijk onderwaardeert.

Focus op enkele werken

Gianna Surangkanjanajai

Untitled, 2024
Rode en witte klei in acrylboxen, drie elementen,
elk 21 x 192 x 47 cm

Dit kunstwerk van Gianna Surangkanjanajai bestaat uit drie grote transparante dozen met vochtige klei. De kunstenaar beschouwt dit materiaal als de meest eenvoudige sculpturale vorm. De dozen dragen sporen van transport en installatie, waardoor zichtbaar wordt dat het verplaatsen van het werk deel uitmaakt van het maakproces. Eenmaal opgesteld in de tentoonstelling blijft de klei veranderen onder invloed van de zwaartekracht en haar eigen materiële eigenschappen. Omdat de boxen gesloten blijven en de klei vochtig is, ontstaat er gedurende de hele tentoonstelling condens aan de binnenkant. Het werk nodigt uit om na te denken over verandering, de beweging van materialen en de omstandigheden die hun vorm beïnvloeden.

Praktische informatie

Toegankelijkheid:

PMR-toegang via de achterzijde van het gebouw.

Alle voorgestelde activiteiten kunnen in drie talen worden georganiseerd (FR-NL-EN).

Tarieven rondleiding:

(1 gids per 20 personen)

Groep volwassen: €180 (1u), €220 (1u30), €250 (2u)

Basis en secundair onderwijs: gratis (1u)

Hoger onderwijs en vzw's: €85 (1u)

Article 27: €1,25 per deelnemer-ster

Reservaties kan uitsluitend via onze website

en minstens 20 dagen vóór de datum van het bezoek.

Link : <https://www.wiels.org/fr/visitesguid%C3%A9eswiels>

(Bij het kiezen van een formule verschijnt er een formulier.)

Contacten :

- daphna@wiels.org

Medewerker publiekswerking en publieke programma's

- armelle@wiels.org

Medewerker ticketing/onthaal/rondleidingen

WIELS

**Centrum voor Hedendaagse
Kunst
Avenue Van Volxem 354, 1190
Bruxelles
www.wiels.org
welcome@wiels.org
+32 (0)2 340 00 53**